

מסורת הש"ס

א) ק"א גניזות, ב) ס' האס, ג) נבדלתי בן, ד) ש"ל מ"ו, ה) ס"א גניזות,

תורה אור השלם
1. על בן יעקב איש את אביו ואת אמו ודבק באשתו ורדף לבשר אהר: בראשית כ ב

הגהות הב"ח
א) תוב' ד"ה שאל וכו' דלא שייך לרדף כ"ל ומסת' ה"א נמחק:

מוסף רש"י

בגש אחותו מן האב. שולח ביהמה עובדת כוכבים יוציא. ואע"פ דלאו אחותו היא, דקטן שולח דמי, גזירה דלמא אחי למנסב אחותו שולח אחריו, דבהיא איכא כרת, לדיעבד שניהם בקדושה ואחותו גמורה מן האס היא כשראית שילדה בן ובת (בימות צח). מן האב יקיים. שהכל יודעין דאין אב לעובד כוכבים, ולי נמי אחי למנסב בת אביו שולח משא אחת משנתגיייר לא איכפס לך, דהא לאו גזי האס (שם). אחות האב מן האב יוציא. גזירה משום אחותו מן האס כדאמרינן (שם) מן האב ר"מ אומר יוציא. הולל ואיכא דז' אס, והכ"פ א יקיים. דלא דמיא לאחות האב מן האס, דבהיא איכא למגור משום אחותו מן האס דמיא לה, אבל אחות האס מן האב לא דמיא לאחותו מן האס (שם). ומותר באשת אחיו. ואפילו מלמא שולח ביהמה עובד כוכבים, ולא גזיר רבנן משום אשת אחיו הטול אחריו, דבקרובה גזיר רבנן אבל תמדי' דלא אחי אלף ע"י קידושן לא גזיר (שם). בגש אשה ובתה. אגר דעלמא קאי, שגש ביהמה עובד כוכבים אשה ובתה ומגייירו עמו. דאילו הי טול בקדושה לא טבי אשה ובתה, ואח"כ שגש גירות שנתגייירו האס הבת לית להו קורבא דקטן שולח דמי, למה לי גר אפילו בשראל נמי מצי למימר הכי (שם). כונס אחת ומוציא אחת. דלא לית למשיב בשראל אשה ובתה (שם). מותר בחמתו. דכולי ה"א לא גזיר רבנן (שם).

ארבע מיתות פרק שביעי סנהדרין נח.

עין משפט
גר מצוה

ק א ב ג ד ה מ"י פ"ד מהלכות אסורי ביאה הלכה יג סמג לאוין קטו טור שו"ע יו"ד סימן קס"ט טע"ג:
ק א ר מ"י שם הלכה טו טע"ט שם טע"ה:
ק ב ז מ"י שם טור שו"ע שם טע"ו:
ק ג ח ט י ב מ"י פ"ט מהלכות מלכים הל"ה ופ"ד מהלכות אסורי ביאה הלכה י:
ק ד ל מ מ"י פ"ט מהל' מלכים הלכה ו:
מפני

נשא אחותו מן האם יוציא. פ"ה שלא יאמרו בלנו מקדושה חמורה לקדושה קלה דכפר ר"מ אחותו מן האס אסור לבני נח ואפי' אחות אביו מן האס ואחות האס מן האס וכדיליף רבי אליעזר לקמן מעל כן יעזב איש את אביו ואת אמו וכפירוש זה משמע צ"כ ד' דיבמות (דף כב. וטס)

דבשו במערכב גזרו שניות בגרים או לא וקאמר השתא ערוה אי לא משום שלא יאמרו בלנו מקדושה חמורה לקדושה קלה לא גזרו זה רבנן שניות מיבעיא אבל צ"כ נוסחין (דיבמות י"ז): פ"ה דהיינו טעמא דאחותו מן האס יוציא דגזרינן שמה ישא אחותו שנוצלה אחריו לדיכא אסורא דאורייתא משמע ללאוהו הפירוש דהורמו ולידתו שלא בקדושה לדיכא למיחש לאסורא דאורייתא לא מיתסר בלחמותו מן האס ואי אפשר לומר כן כדלמרי' התם (דף י"ז): גבי בני יודן אמתא אישתחררו דהורמן ולידתן שלא בקדושה הוה אסור להו רב ששת למינסב נשי אהרדי ומהו קשה דבהיא דבני יודן אמתא משום שמה יאמרו באין מקדושה חמורה לקדושה קלה אלף משום דילמא אחי לחלופי בישראל דקאמר מן האס ולא מן האב כ"ע לא פליגי דאסור כי פליגי מן האב ומן האס ואי משום שמה יאמרו אמאי שרי התם מן האס ומן האס אלף אי משום לחלופי ניהא כיון דליכא ד' אב לא אחי לחלופי דכותים לית להו קורבא אב ולא שייך למיגור זהו אטו ישראל וכן משמע צ"כ דיבמות (דף כב.) דטעמא משום לחלופי דלמך אמיתא אפילו אחים מן האס מעדיין לכחלה ומאי שגא מערוה ערוה לכל מסורה עדות צ"כ מסורה משמע דטעמא דערוה משום דאחי לחלופי בישראל וכן פירש הקונטרס התם ערוה לכל מסורה הכל נוסחין נשים ואי שרית להו לקיימה אמו נמי למישרי ערוה ישראל ו"ל דכן נח לא אסור בלחמותו אפי' מן האס והני תרי טעמי זריכי דיש מקומות דשיין ה"א שיעמא דלא שייך (ה) ה"א איך טעמא כגון נשא אחותו מן האס דמשום שמה יאמרו ליכא למיחש ומשום לחלופי איכא למיחש ואשת אביו לר' עקיבא ואחות אביו לרבי אליעזר דאסורי לבני נח יש לאסור משום שמה יאמרו אלף משום לחלופי ליכא למיגור בקורבא אב ולא שייך לר' עקיבא דאפריה לזרעיה דכותי ואשת אביו לר"א ואחות אביו לר"ע שריא דלאו משום שמה יאמרו איכא ולא משום לחלופי איכא והשתא הא דפרין דרבי מאיר אדרבי מאיר לא כמו שפירש הקונט' דפרין נמי מוקמינן אסור בלחמותו ואחות אביו אטו אע"ג דלזין צ"כ של ישראל ממייתין עליהם דהמ"ל בכולהו דלא אסור משום דנאסרו ביהמות כותים אלף משום לחלופי כדלמך בלחמותו ולא פריך דר"מ אדר"מ אלף מדקמיני מותר באשת אביו ובחמותו אע"ג דצ"כ של ישראל ממייתין עליהם וכן כחוב כלל הספרים לעיל וכבר ר"מ כל ערוה צ"כ של ישראל ממייתין עליהם בני נח מזהרין עליהם והתניא כו' משמע דלא קשיא ליה אלף מהא:

שהורמו שלא בקדושה. וכל גר שנתגיייר כקטן שולח עכשיו בלא אב ואם וקרובים דמי (דיבמות כב.). ואין עליו קורבא מקודש לכן ומיחו רבנן הוה דגזיר עליה בכל האסורות לו (ב) (בהיותו כותי) משום שלא יאמרו בלנו מקדושה חמורה לקדושה קלה (גס). הלכך נשא אחותו מן האס שנוצלה קודם שנתגיייר אמה ונתגיייר

עם אמה ונשאה היא ולא גרע מכן נח ולחמותו היא ולא גרע מכן נח ומדרבנן שלא יאמרו וכו' דקסבר ר' מאיר אחותו מן האס אסורה לבני נח ואפי' אחות אביו מן האס ואחות אמו מן האס ויליף לה מעל כן יעזב איש את אביו ואת אמו) דלזיו זה אחות אביו ואמו זה אחות אמו כדלריש ליה ר"א לקמן בשמעתי: מן האב יקיים. דלא נאסר אסור אחותו דבני נח אלף מן האס דכתיב (בראשית כ) וגם אמנה אחותי בת אבי היא אך לא בת אחי אלמא בת האב שריא להו ובת האס לא שריא להו: אחות אביו מן האס יוציא. דכתיב (שם) על כן יעזב איש את אביו ואת אמו ואת אחות אביו ואת אמו ר"מ אומר יוציא. גזירה משום אחותו מן האס דכיון דשם כד שחר האס כאן אע"ג דמן האב היא אי שרית ליה אחי למימר אין לגר אפי' שחר אס ואתי למישרי אפי' אחותו מן האס וכ"ש אחות אמו ואחות אביו מן האס: והכ"א יקיים. ולא גזרי' והוא הדין להורמו ולידתו שלא בקדושה והא דנקט הורמו שלא בקדושה ולידתו בקדושה לא צ"כ למעוטי הורמו ולידתו שלא בקדושה אלף למעוטי הורמו ולידתו בקדושה וכיון דדמי ליה לישראל גזר ביה ר"מ דילמא אחי לחלופי בישראל ואפילו בשחר האב ואפי' נולדו אותן קרובות ביהמות כותי: ומותר באשם אחיו. ואפילו מלמא ולאחר מיתה ואפילו נשא אחיו משנתגיייר או נשאה כשהוא כותי ומשנתגיייר קיימה דלזין אשת אח לבני נח וליכא למיחש שמה יאמרו וכו'. וכן אשת אחי האב וכן כל הבנות מחמת אישות דכיון דלשמה יאמרו ליכא למיחש דקסבר לא נאסרו לבני נח ומשום קורבא נמי ליכא למיחש דקטן שולח דמי: ושאר כל עריות. שבלות מחמת אישות מותרות לו: לאסויי אשם אביו. אבל כלתו ואחות אשתו ליכא לרבייה דהא צגר שיתיה לידמו בקדושה קיימה וזה לא היתה לו כלל אשה אלף ביהדות ולאחיי אחות אשתו נמי לא (ד) (זריכה ליה) דהא קתני ביהדי נשא אשה ובתה כונס אחת ומוליא אחת וה"ה לשתי אחיות: נשא אשה ובתה. ששאר גרים קאי כשנשאם (ה) (בהיותם כותי) ונתגייירו עמו. אי נמי אהא קאי ומשום דהך גירות קאמר וה"ה לישראל גמור: ולכחילה לא יכנסו. מפרש דיבמות צ"כ נוסחין על האנוסה (דף טז.) דההך דלמך לעיל יקיים קאמר דלכחלה לא יכנסו: מהא אשמו מותר בחמותו. ואע"פ שקיימה לאשמו משנתגיייר דכן נח לא הזהיר על חמותו דנימא באים מקדושה וכו' וחמותו ממש לא הוה אע"ג דנתגייירו דגר שנתגיייר וכו' ואין קרובות זה לזה: ואיכא דמי אסור בחמותו. התם מפרש צמתי פליגי. קתני מיהת אסור בחמותו ובאחות אביו ואע"פ צ"כ של ישראל ממייתין עליהם וכן בחמותו וקמיני אסור בחמותו ובאחות אביו ואחות אמו ואע"פ צ"כ של ישראל היה כדלמרי' בנס' ב"ה (ד' ג:) גבי ליטרא קליעות ר"מ אומר א"ר אליעזר רואין כאלו הן פרודות וכו' ובנס' עירובין צ"כ (דף ג.) אמר ר"מ שמש את ר"ע. הא דקמיני אחותו אסורה לו ואשת אביו מותרת לו ר"מ היא משום ר"א והאי דקמיני חייבי מיתות נאסרו להם ולא חייבי כריתות ר"מ היא לרביה דר"ע: על כן יעזב איש את אביו ואם אמו. לאדם הראשון נאמר: אחות אביו. וכ"ש אחותו: ודבק ולא בוכר. דליכא דיצוק דמתוך שאין הנשכב נהנה אינו נדבק עמו: מי שנעשה לבשר אחד. שזרע יוצא מהם שנעשה בשר האב והאב אחד בו: ילאו בהמה והיה. שאין יולדין מן האדם. הני דר"ע כולו חייבי מיתות ניהו ומינה יליף לכל חייבי מיתות אבל לרבי אליעזר לית ליה קורבא דאישות ואית ליה קורבא דלחוסא: אימא לאחר מיתה. לחייבו על אשת אביו לאחר מיתה אביו. ומשני דומיא דלמא: אמו אמו ממש. ולאו היינו אשת חזירו ובלאחר מיתה אביו נמי ליכא לתרובה דהיינו אשת אביו דאוקמינא לאחר מיתה. ומשני אמו נאסרת אביו ללאו אשתו ואין כאן אלף משום אמו אפי' בחייו: אביו

מפני
היה כדלמרי' בנס' ב"ה (ד' ג:) גבי ליטרא קליעות ר"מ אומר א"ר אליעזר רואין כאלו הן פרודות וכו' ובנס' עירובין צ"כ (דף ג.) אמר ר"מ שמש את ר"ע. הא דקמיני אחותו אסורה לו ואשת אביו מותרת לו ר"מ היא משום ר"א והאי דקמיני חייבי מיתות נאסרו להם ולא חייבי כריתות ר"מ היא לרביה דר"ע: על כן יעזב איש את אביו ואם אמו. לאדם הראשון נאמר: אחות אביו. וכ"ש אחותו: ודבק ולא בוכר. דליכא דיצוק דמתוך שאין הנשכב נהנה אינו נדבק עמו: מי שנעשה לבשר אחד. שזרע יוצא מהם שנעשה בשר האב והאב אחד בו: ילאו בהמה והיה. שאין יולדין מן האדם. הני דר"ע כולו חייבי מיתות ניהו ומינה יליף לכל חייבי מיתות אבל לרבי אליעזר לית ליה קורבא דאישות ואית ליה קורבא דלחוסא: אימא לאחר מיתה. לחייבו על אשת אביו לאחר מיתה אביו. ומשני דומיא דלמא: אמו אמו ממש. ולאו היינו אשת חזירו ובלאחר מיתה אביו נמי ליכא לתרובה דהיינו אשת אביו דאוקמינא לאחר מיתה. ומשני אמו נאסרת אביו ללאו אשתו ואין כאן אלף משום אמו אפי' בחייו: אביו

מחמת אישות דכיון דלשמה יאמרו ליכא למיחש דקסבר לא נאסרו לבני נח ומשום קורבא נמי ליכא למיחש דקטן שולח דמי: ושאר כל עריות. שבלות מחמת אישות מותרות לו: לאסויי אשם אביו. אבל כלתו ואחות אשתו ליכא לרבייה דהא צגר שיתיה לידמו בקדושה קיימה וזה לא היתה לו כלל אשה אלף ביהדות ולאחיי אחות אשתו נמי לא (ד) (זריכה ליה) דהא קתני ביהדי נשא אשה ובתה כונס אחת ומוליא אחת וה"ה לשתי אחיות: נשא אשה ובתה. ששאר גרים קאי כשנשאם (ה) (בהיותם כותי) ונתגייירו עמו. אי נמי אהא קאי ומשום דהך גירות קאמר וה"ה לישראל גמור: ולכחילה לא יכנסו. מפרש דיבמות צ"כ נוסחין על האנוסה (דף טז.) דההך דלמך לעיל יקיים קאמר דלכחלה לא יכנסו: מהא אשמו מותר בחמותו. ואע"פ שקיימה לאשמו משנתגיייר דכן נח לא הזהיר על חמותו דנימא באים מקדושה וכו' וחמותו ממש לא הוה אע"ג דנתגייירו דגר שנתגיייר וכו' ואין קרובות זה לזה: ואיכא דמי אסור בחמותו. התם מפרש צמתי פליגי. קתני מיהת אסור בחמותו ובאחות אביו ואע"פ צ"כ של ישראל ממייתין עליהם וכן בחמותו וקמיני אסור בחמותו ובאחות אביו ואחות אמו ואע"פ צ"כ של ישראל היה כדלמרי' בנס' ב"ה (ד' ג:) גבי ליטרא קליעות ר"מ אומר א"ר אליעזר רואין כאלו הן פרודות וכו' ובנס' עירובין צ"כ (דף ג.) אמר ר"מ שמש את ר"ע. הא דקמיני אחותו אסורה לו ואשת אביו מותרת לו ר"מ היא משום ר"א והאי דקמיני חייבי מיתות נאסרו להם ולא חייבי כריתות ר"מ היא לרביה דר"ע: על כן יעזב איש את אביו ואם אמו. לאדם הראשון נאמר: אחות אביו. וכ"ש אחותו: ודבק ולא בוכר. דליכא דיצוק דמתוך שאין הנשכב נהנה אינו נדבק עמו: מי שנעשה לבשר אחד. שזרע יוצא מהם שנעשה בשר האב והאב אחד בו: ילאו בהמה והיה. שאין יולדין מן האדם. הני דר"ע כולו חייבי מיתות ניהו ומינה יליף לכל חייבי מיתות אבל לרבי אליעזר לית ליה קורבא דאישות ואית ליה קורבא דלחוסא: אימא לאחר מיתה. לחייבו על אשת אביו לאחר מיתה אביו. ומשני דומיא דלמא: אמו אמו ממש. ולאו היינו אשת חזירו ובלאחר מיתה אביו נמי ליכא לתרובה דהיינו אשת אביו דאוקמינא לאחר מיתה. ומשני אמו נאסרת אביו ללאו אשתו ואין כאן אלף משום אמו אפי' בחייו: אביו